

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 3 Соціальна відповідальність
статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми

**Фінанси, банківська справа
та страхування**

(назва)

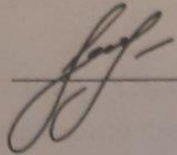
за спеціальністю

**072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»**

(шифр, назва)

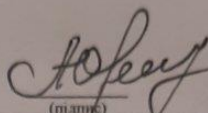
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробник:

Ткаченко В.В., к.е.п., доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено затверджено на засіданні кафедри менеджменту	на протокол від <u>18.06.24р.</u> № <u>17</u>
Завідувач кафедри	 <u>Ольвія ОРСХОВА</u> (прізвище, ініціали)

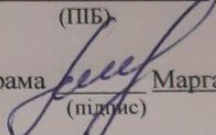
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

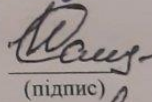
Михайло ГЕСНКО
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

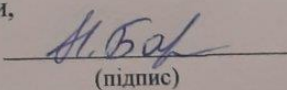
Маргарита ЛИШЕНКО
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(підпис)

Ірина САМОШКІНА
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

(підпис)

(Баранік Н.М.)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 20.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Соціальна відповідальність							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»							
5.	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівні вищої освіти							
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна/Заочне 2 семестр, 15 тиждень / 1 семестр, 18 тижнів							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна 30	Заоч 10	Денна 30	Заоч. 10	Денна	Заоч.	Денна 90	Заоч. 130
9.	Мова навчання	Державна (українська)							
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Ткаченко Вікторія Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 е							
11.1	Контактна інформація	viktoriyatk@gmail.com							
11.	Загальний опис освітнього компонента	Здобувачі вищої освіти отримують знання щодо теоретико-методологічних, методичних та організаційно-економічних аспектів формування і розвитку соціальної відповідальності у сучасному суспільстві, а також практичні навички з використання системи показників для аналізу стану та оцінки результативності соціальної відповідальності суб'єктів бізнесу. Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо формування соціально відповідальної поведінки організації, ідентифікації та аналізу очікувань стейкхолдерів, підготовки соціальної звітності організації. Освітній компонент орієнтує на пошук креативних підходів до соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування.							
12.	Мета освітнього компонента	Мета полягає у формуванні у фахівців фундаментальних знань з теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій щодо використання сучасних практик взаємодії держави, бізнесу, громадянського суспільства і людини, які б дозволили посилити взаємну відповідальність усіх суб'єктів суспільного життя, створити умови для стійкого стабільного розвитку держави і суспільства.							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на таких курсах, як: Конфліктологія та психологія управління. 2. Освітній компонент є основою для: Банківський менеджмент, Поведінкові фінанси.							

14.	Політика академічної доброчесності	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної задачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1336

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₆	ПРН ₇	ПРН ₉	ПРН ₁₈	
ДРН 1. Застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення. Аналізувати модель соціальної відповідальності; організаційне управління соціальної відповідальності; формування соціальної відповідальності щодо довкілля; формування соціальної відповідальності у відносинах із державою.			x		Поточне опитування, дискусія, перевірка та обговорення виконаних завдань
ДРН 2. Розуміти формування соціальної відповідальності учасників фінансового ринку; міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів; якості продукції/послуг (стандарту); принципи добросовісної конкуренції. Оцінювати історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій; вплив громади на	x	x	x		Індивідуальне завдання

роботу органів місцевої влади; відповідальність компаній перед населенням.					
ДРН 3. Формувати корпоративну культуру і її структуру; зовнішні прояви корпоративної культури; організаційну культуру установи. Знати міжнародні стандарти прав людини у сфері праці; стандарти МОП і принципи Глобального договору у сфері праці; європейські стандарти праці; законодавство України у сфері праці як основу СВ у відносинах із працівниками.		x	x	x	Ситуаційні завдання, кейси, тест множинного вибору
ДРН 4. Визначати показники і критерії екологічної відповідальності бізнесу, здійснювати реєстрацію загроз та небезпек довкіллю. Вміти формувати інформаційну політику у сфері соціальної відповідальності; будувати систему комунікацій із соціальної відповідальності; формувати корпоративні соціальні звіти.	x	x			Поточне опитування, групові завдання, кейси

ПРН 6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 18. Здійснювати ефективне управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. <i>Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку</i> 1. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. 2. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. 3. Переваги корпоративної соціальної відповідальності. 4. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо).	4/2	2/2		9/13	3, 5, 6, 7, 20, 23

5. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). 6. Вітчизняний досвід становлення КСВ.					
Тема 2. <i>Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією</i> 1. КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. 2. Моделі аналізу заінтересованих сторін. 3. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. 4. Організація діяльності з КСВ. 5. Етичні кодекси. 6. Структурні підрозділи та Комітети компаній у сфері КСВ.	4/-	4/-		9/13	1, 2, 4, 7, 17, 20, 25
Тема 3. <i>Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності</i> 1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. 2. Міжнародні стандарти прав людини 3. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет КСВ. 4. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. 5. Соціальний діалог і КСВ. 6. Крайні трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід	2/2	2/2		9/13	1, 2, 5, 6, 17, 20, 26, 27, 28
Тема 4. <i>Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі</i> 1. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. 2. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. 3. Якість продукції (стандарт ISO 9000). 4. Соціально відповідальний маркетинг. 5. Принципи добросовісної конкуренції.	4/-	4/-		9/13	1, 2, 3, 4, 17, 20, 30
Теми 5. <i>Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами</i> 1. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до	2/2	2/2		9/13	1,3, 5, 6, 7, 20, 23

<p>соціальних інвестицій.</p> <p>2. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням.</p> <p>3. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою.</p> <p>4. Участь компаній у життєдіяльності громад.</p> <p>5. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.</p>					
<p>Тема 6. <i>Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності</i></p> <p>1. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля.</p> <p>2. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем.</p> <p>3. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.</p> <p>4. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища .</p> <p>5. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.</p>	2/-	2/-		9/13	1, 2, 3, 4, 6, 7, 18, 19, 20
<p>Тема 7. <i>Інформаційна політика і соціальна звітність</i></p> <p>1. Принципи формування корпоративної інформаційної політики.</p> <p>2. Побудова системи комунікацій з КСВ.</p> <p>3. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними.</p> <p>4. Ресурси в сфері соціальної звітності. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку.</p> <p>5. Особливості соціальної звітності компаній в Україні.</p>	4/-	4/-		9/13	1, 2, 3, 4, 6, 7, 18, 19, 31
<p>Тема 8. <i>Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності</i></p> <p>1. Цілі і завдання моніторингу КСВ.</p> <p>2. Якісні характеристики моніторингу щодо діяльності підприємств.</p> <p>3. Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і впровадження проектів соціальної відповідальності.</p>	2/-	4/-		9/13	1, 2, 3, 4, 6, 7, 18, 20
<p>Тема 9. <i>Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності</i></p> <p>1. Показники внутрішньої КСВ.</p>	4/2	4/2		9/13	2, 4, 6, 7, 17, 30

2. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. 3. Соціальний аудит. Збалансована система показників. 4. Концепція потрійного результату. 5. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. 6. Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ.					
Тема 10. <i>Соціальна відповідальність банківського сектору.</i> 1. Сутність соціальної відповідальності банків. 2. Іпотечне кредитування – як один із головних показників соціального рівня життя. 3. Податкові стимули становлення соціально-орієнтованої банківської системи в контексті вітчизняного і зарубіжного досвіду.	2/2	2/2		9/13	2, 4, 6, 7, 17, 30
Всього	30/10	30/10		90/130	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>здобувач самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення. Аналізувати модель соціальної відповідальності; організаційне управління соціальної відповідальності; формування соціальної відповідальності щодо довкілля; формування соціальної відповідальності у відносинах із державою.	Лекції-обговорення, використання електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання), тематична дискусія, індивідуальна та групова форма роботи, аналіз конкретних виробничих ситуацій, тестування.	15/5	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	20/35
ДРН 2. Знати формування соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами та соціально відповідальний маркетинг; міжнародні	Лекції-обговорення, використання електронних засобів навчання	15/5	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних	20/35

<p>ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів; якість продукції (стандарти); принципи добросовісної конкуренції. Оцінювати історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій; вплив громади на роботу компаній і відповідальність компаній перед населенням; функціонування фондів громад.</p>	<p>(мультимедійне обладнання), тематична дискусія, індивідуальна та групова форма роботи, аналіз конкретних виробничих ситуацій, тестування.</p>		<p>завдань</p>	
<p>ДРН 3. Формувати корпоративну культуру і її структуру; зовнішні прояви корпоративної культури; організаційну культуру установи. Знати міжнародні стандарти прав людини у сфері праці; стандарти МОП і принципи Глобального договору у сфері праці; європейські стандарти праці; законодавство України у сфері праці як основу СВ у відносинах із працівниками.</p>	<p>Лекції-обговорення, використання електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання), тематична дискусія, індивідуальна та групова форма роботи, аналіз конкретних виробничих ситуацій, тестування, інтерактивні методи, інтерактивна гра «Коло ідей».</p>	<p>15/5</p>	<p>Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань</p>	<p>20/35</p>
<p>ДРН 4. Визначати показники і критерії екологічної відповідальності бізнесу, здійснювати реєстрацію загроз та небезпек довкіллю. Вміти формувати інформаційну політику у сфері соціальної відповідальності; будувати систему комунікацій із соціальної відповідальності; формувати корпоративні соціальні звіти.</p>	<p>Лекції-обговорення, використання електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання), тематична дискусія, індивідуальна та групова форма роботи, аналіз конкретних виробничих ситуацій, тестування.</p>	<p>15/5</p>	<p>Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань</p>	<p>20/35</p>

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Поточне опитування, оцінка теоретичних знань, вирішення дискусійних питань	20 балів/20 %	Протягом 7 тижня
2.	Виконання ситуаційних завдань, групові завдання, кейси	15 балів /15 %	Протягом 9 тижня
3.	Тест множинного вибору	20 балів/20 %	Протягом 14 тижня
4.	Індивідуальне завдання: сформулювати фрагмент соціального (нефінансового) звіту обраного підприємства; проаналізувати стан корпоративної культури на досліджуваному підприємстві.	15 балів /15 %	Протягом 13 тижня
5.	Екзамен – завдання білету	30 балів /30 %	За затвердженим графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<12 балів	12 – 14 балів	15 – 17 балів	18 – 20 балів
Поточне опитування, оцінка теоретичних знань, вирішення дискусійних питань	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Виконання ситуаційних завдань, групові завдання, кейси Тест множинного вибору	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Індивідуальне завдання: сформулювати фрагмент соціального (нефінансового) звіту обраного підприємства; проаналізувати стан корпоративної культури на досліджуваному підприємстві.	<12 балів	12 – 14 балів	15 – 17 балів	18 – 20 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Поточне опитування, оцінка теоретичних знань, вирішення дискусійних	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Завдання виконано не вірно, значні прогалини в знанні основного матеріалу	Тема розкрита не повністю, не витримана структура роботи або відсутні	Виконано усі вимоги завдання, але тема розкрита недостатньо,	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість,

питань Виконання ситуаційних завдань, групові завдання, кейси		окремі її складові.	зустрічаються граматичні та редакційні помилки	запропоновано власне вирішення проблеми
Тест множинного вибору	<18 балів	18 - 22 балів	23 – 26 балів	27 – 30 балів
	Завдання виконано не вірно. Здобувач не в змозі вірно викласти зміст більшості питань.	Надано відповідь від 60% до 74% завдання	Завдання виконано від 75 % до 89 %, частина завдань є неповними	Завдання виконано у повному обсязі з дотриманням вимог

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми ОК	щотижня
2	Усний зворотній зв'язок від викладача на письмове опитування поточного контролю	Протягом 7 та 14 тижня
3	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуального завдання	Протягом 13 тижня
4	Моніторинг діяльності студента (оцінка викладача, самооцінка студента)	щомісяця

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу : навч. посіб. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_2168_88978048.pdf
2. Кузьмін О.Є. Соціальна відповідальність: практичний аспект : навч.посіб. / О.Є. Кузьмін, О.В. Пирог, Л.І. Чернобай, Н.С. Станасюк, І.І. Пасінович. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 244с.
3. Лазоренко О., Колишко Р. та ін. : посібник із КСВ. «Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності». Київ : Видавництво «Енергія». 2018. 96с.
4. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Соціальна відповідальність : навч.посіб. Миколаїв : МНАУ. 2021. 216с.
5. Ткаченко В.В., Баценко Л.М., Харченко Т.М. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання, галузі знань 07 та 05, ОС «Магістр», видання 2-е доопрацьоване і доповнене. Суми, 2023. 283 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

6. Навчальний курс в системі Moodle: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1336>
7. Ткаченко В.В., Баценко Л.М., Харченко Т.М. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання, галузі знань 07 та 05, ОС «Магістр», видання 2-е доопрацьоване і доповнене. Суми, 2023. 283 с.

6.1.3. Інші джерела

8. Декларація Міжнародної організації праці основних принципів та прав у світі праці: ухвалена Міжнародною конференцією праці на її вісімдесят шостій сесії (Женева, 18 червня 1998 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260#Text
9. Про право на організацію і на ведення колективних переговорів : Конвенція МОП від 14.09.1956р. № 98. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_004#Text
10. Про примусову чи обов'язкову працю : Конвенція МОП від 10.08.1956р. № 29. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#Text
11. Сабецька Т. І. Соціальна відповідальність як філософія формування ефективної кадрової політики підприємства. *Економіка та держава*. 2018. № 4. URL: file:///C:/Users/PROFES~1/AppData/Local/Temp/ecde_2018_4_13.pdf
12. Тарасюк Г.М., Василенко Н.В. Європейська модель корпоративної соціальної відповідальності в Україні: механізм реалізації та адаптація. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип.23. С.240-245. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/23_2018_ukr/44.pdf
13. Ткаченко В.В., Могильна Л.М. Міжнародні стандарти впровадження екологічних принципів соціальної відповідальності інноваційно активним бізнесом. Електронне фахове видання «*Економіка та суспільство*». 2022. Вип.37/2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1186>
14. Ткаченко В., Кібукевич К. Удосконалення системи управління підприємством через формування соціального пакету. *Збірник наукових праць ДУІТ «Економіка і управління»*. Київ. 2021. Вип. 50/2021. С.130-137.
15. Ткаченко В.В., Невечера О.В. Особливості управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства : матеріали наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ, 19-23 квіт. 2021р. Суми, 2021. С.260-261.
16. Ткаченко В.В., Харченко Т.М. Інформаційне забезпечення використання природних ресурсів сільськогосподарськими підприємствами як складова соціальної відповідальності. *Інфраструктура ринку*. Одеса. 2020. №40. С.298-303. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/54.pdf
17. Tkachenko V. Features of quality management of non-compliant products in Ukraine. *Електронний журнал «Економіка та суспільство»*. 2021. Вип.26/2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-45>
18. Tkachenko V.V. Barriers to the introduction of social responsibility in enterprises of Ukraine: *Технології XXI сторіччя* : зб. тез за матеріалами 27-ої Міжнар. наук.-практ. конф., 24-26 листопада 2021 р. Ч.2. Суми : СНАУ, 2021. С.91-92.
19. Ткаченко В.В. Відповідальні інновації як складова корпоративної соціальної відповідальності : Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. молодих дослідників «*Інновації в науці: сучасний вимір*» (04 травня 2023). Суми, 2023.
20. Ткаченко В.В. Соціальна відповідальність в ІТ-сфері : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (заочна форма) «*Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору*» (21 березня 2023). Полтава, 2023.
21. Baron, David P. (2017). Corporate social responsibility and social entrepreneurship. *Journal of Economics & Management Strategy* 16 (3). 683–717.
22. Global Reporting Initiative: What It Is and How to Do It! URL: <https://www.apiday.com/blog-posts/global-reporting-initiative-what-it-is-and-how-to-do-it>

6.2. Додаткові джерела

23. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative – GRLI). URL: www.grli.org

24. Глобальний договір ООН в Україні (UN Global Compact, 2000). URL: www.globalcompact.org.ua
25. Європейська соціальна хартія (переглянута) : Хартія Ради Європи від 03.05.1996. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_062
26. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 19.10.1973р. № 2148-08. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
27. Офіційний сайт Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності (СВБ)». URL: <http://csr-ukraine.org>
28. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу/ Представництво ООН в Україні. Ініціатива Глобального договору в Україні. URL: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Non-Financial_Reporting_UA_.pdf
29. Цілі сталого розвитку. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>

6.3. Програмне забезпечення

30. Програмне забезпечення Zoom - платформа для організації відеоконференцій.
31. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle.
32. Інтернет-сервіс онлайн тестуванні та створення вікторин Quizizz.com
33. Онлайн-дошка Padlet.com

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК _____

Розроблену викладачем кафедри менеджменту Ткаченко В.В.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
(назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____
(назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)